

De najaarstrek boven trektelpost "De Uithof" in 2010

Inleiding

We schrijven half februari. Al drie dagen zit de wind in de oosthoek. Er is een tijd geweest dat ik zelfs in mijn werkkamer dan verkleumde. Toen nog geen isolatie of dubbel glas; de uitbundige ventilatie bracht Siberie tot op het bot voelbaar. Nu is het behaaglijk hier op zolder. De site van trektellen geeft me de laatste nieuwtjes. Inderdaad waaien er veel kraanvogels over het land, vooral Zo Brabant en Limburg krijgen een veeg. Maar ook wel dichterbij wordt een en ander gemeld. Langs de A2 bij Bunnik een zwarte wouw. Een rode wouw vloog langs Maartensdijk. Zondagochtend konden Michel van der Kwast en ik bij de Haarrijnse plas de eerste scholekster begroeten. (of begroette hij ons?) Het zijn voorzichtige tekenen dat een nieuw voorjaar zich aandient. Het is daarmee ook het moment om nog een keer terug te kijken op het afgelopen telseizoen.

Resultaten

	2007	2008	2009	2010
Teluren	48,5	55,4	47,3	58,35
Tellers	9	14	10	10
Soorten	74	66	65	74
Aantal	17416	21605	16676	19610

In het jaaroverzicht van www.trektellen.nl komen we tot 84 soorten. Dat is geflatteerd want alle spec-soorten mogen uit de lijst. Dat waren gans-sec (10), eend-spec(13) boerenzwaluw x huiswaluw(42), zwaluw spec (43), gele kwikstaart spec (47), witte kwikstaart spec (50), vink spec (73), barmsijs spec (78), gors spec (83) en atalanta (84). Ook de verschillende soorten vleermuizen, die rondvlogen rond het aanvangstijdstip van de ochtendtelling, blijven buiten het overzicht.

Ten aanzien van de aantallen moet de volgende kanttekening gemaakt. Locale kokmeeuwen, kauwen, grauwe ganzen en spreeuwen zijn niet meegeteld. De boerenzwaluwen zijn lastig te tellen: net als je denkt dat is de vaste familie die bij die stallen hoort, is de hele zwerm toch verdwenen. Het moge duidelijk zijn dat het maken van onderscheid niet altijd doenlijk is.

De tellers van 2010 waren

1. Jan Bielderma (JB)
2. Wigle Braaksma (WB)
3. Tienieke de Groot (TG)
4. Jan Haakman (JH)
5. Martijn Mink (MM)
6. Guus Peterse (GP)
7. Hans Peterse (HP)
8. Marian Peterse (MP)
9. Tom Schrijvers (TS)
10. Anton Schortinghuis (AS)

Van de vaste groep tellers ontbrak dit jaar Michel van der Kwast. Hij telt tegenwoordig bij de telpost Haarzuilens. Gelukkig kregen we weer versterking in de persoon van Hans Peterse.

Hieronder volgt een overzicht van het aantal tellingen, de tellers en de weersomstandigheden

Datum	telling in kwartieren	weersomstandigheden zicht en wind	Tellers
15-8	–	–	AS
21-8	10	zonnig, zuid,2 a3	AS
28-8	10	bewolkt, bijna windstil	AS
1-9	4	zonnig, 18 graden	AS
4-9	10	helder, noordoost 1	GP,HP,MP,AS
11-9	–	zonnig, zuid 2	GP,MP,AS
15-9	9	half bewolkt, zuidwest 4	TG,MP,AS
18-9	10	half bewolkt, zuidwest 2	MP,AS
22-9	10	sluierbewolking, zuidwest 1	AS
29-9	9	zonnig, zuidoost 1	AS
2-10	20	geheel bewolkt	JB,WB,TG, MP,GP,TS,AS
6-10	10	geheel bewolkt, lichte neerslag	AS
9-10	12	helder, oost 1 aantrekkend tot 3	GP,AS
13-10	10	bewolkt, oost 2	MP,AS
16-10	10	bewolkt, later helder, noordoost	GP,MP,TS,AS
27-10	4	–	AS
30-10	–	volledig bewolkt, later lichte regen, zuidwest 3	MM,GP,MP,AS
3-11	10	buiig ,zuidwest 4	AS
6-11	10	helder, west 3	GP, TS,AS
10-11	10	regenachtig, noordoost 2	AS
13-11	10	bewolkt, zuidwest 3	JH,HP,MP,TS,AS
17-11	10	bewolkt, oost 2	AS
20-11	10	bewolkt, windstil	HP,GP,MP,TS, AS

Ook dit telseizoen werd er, net als vorig jaar, 23 keer geteld. De standaardtijd voor een zaterdagse telling is 10 kwartier, te beginnen een half uur voor zonsopgang. Op de woensdagen werd er iets later in de ochtend geteld: meestal tussen 9.00uur en 11.00uur. In grote lijnen hadden we over de weersomstandigheden niets te klagen. 4 november was een regenachtige dag. Zwarte mist hebben we niet gehad Direct na de sluiting van de telpost, op 20 november, werd het echt koud .Er passeerden in het totaal 3000 vogels meer dan vorig jaar maar.....een soort als de spreeuw werd veel minder gezien.(4512 in 2008 tegenover 1907 dit jaar, dat is een afname van meer dan 50%) Vorig jaar voorspelde ik nog een toename van de halsbandparkiet. Deze soort is echter bijna 60 uur tellen nooit waargenomen. Appelvinken worden steeds vaker gezien. Wellicht speelt een rol dat de soort beter herkend wordt dan voorheen.

Roofpieten zorgen wat mij betreft altijd voor extra opwindning: er kwamen 10 soorten langs.De havik staat niet in het overzicht omdat het hier om lokale vogels gaat.

Wel opmerkelijk dat de slechtvalk ontbreekt. Wie het overzicht bekijkt kan de krenten er uit pikken. Een voorbeeld: de grote zilverreiger werd alleen op 17 november gezien maar wel in een demonstratie van schoonheid; zeven op een rij vlogen statig voorbij.

Er was meer: ik vond de grote groep van 75 goudplevieren indrukwekkend, maar die ene

gekraagde roodstaart was dat ook. En wat te denken van de gaaiëntrek. Ook deze telpost pakte iets mee van de landelijke invasie. Kleine plukjes gaai, hoog tegen het blauw, op weg waarheen?

De top-tien van 2010 ziet er als volgt uit. Daarnaast ter vergelijking de cijfers van 2009 en 2008

2010		2009		2008	
1. Kievit	2003	1. Spreeuw	3348	1. Spreeuw	4512
2. Spreeuw	1909	2. Vink	1575	2. Vink	2655
3. Vink	1619	3. Boerenzwaluw	1559	3. Kievit	1667
4. Sijs	1588	4. Houtduif	1497	4. Grauwe gans	1576
5. Houtduif	1313	5. Koperwiek	1380	5. Koperwiek	1517
6. Grauwe gans	1296	6. Kievit	1166	6. Houtduif	1261
7. Gans spec	1110	7. Grauwe gans	880	7. Graspieper	1216
8. Koperwiek	970	8. Kokmeeuw	783	8. Aalscholver	978
9. Kolgans	875	9. Sijs	697	9. Sijs	811
10. Boerenzwaluw	819	10. Holenduif	398	10. Huiszwaluw	757

Als je de lijst van 2010 vergelijkt met die van 2009, zie je dat er acht soorten overeenkomen. Als je dat dan ook nog vergelijkt met 2008 dan zijn er zeven soorten die in de drie achtereenvolgende jaren in de top tien van de Uithof stonden. Voor wat het waard is.

De telpost in de media

Ook dit jaar hebben we regelmatig via het U.V.N. de tellingen aangekondigd. Tevens werden ook de meest opvallende waarnemingen vermeld. Ook worden alle telgegevens op de site van www.trektellen.nl geplaatst. Uit contacten in het veld blijkt vaak dat men op de hoogte is van het bestaan van deze telpost. Daarmee ben je nog niet verzekerd van een groter publiek. Bij telpost Haarzuilens, waar diversiteit en aantallen beter zijn dan van de Uithof, is het aantal tellers zelfs op 1 hand te tellen.

Ook dit jaar waren we weer actief tijdens de European Bird Watch. (op 2 oktober) Met 7 tellers kwamen we gedurende 5 uur tellen tot 1190 vogels. Dat is voor een begin-oktoberdag geen verheffend resultaat. Hoe betrekkelijk alles is blijkt al 1 week later toen 2 tellers in twee en een half uur tot dubbele aantallen kwamen.

Wie overigens geïnteresseerd is in het eindverslag van de European Birdwatch moet mij dat laten weten. Gert Ottens van Vogelbescherming Nederland heeft het mij toegemailed. Ik kan het zo doorsturen.

Vogels rond de telpost

Buiten de lijst van doortrekkende soorten, komen er nog 15 soorten bij welke zich rond de telpost ophielden.: havik, waterhoen, meerkoet, groene specht, kleine bonte specht, ijsvogel, roodborst, winterkoning, grasmus, tjiftjaf, zwartkop, boomklever, boomkruiper, matkop en huismus.

Vreemd genoeg ontbreekt de staartmees. Ik sluit niet uit dat dit een administratieve omissie betreft.

Tenslotte

Bij de start van het telseizoen werd, bij het betreden van de renbaan, mijn aandacht getrokken door een klein bordje met de tekst: Niet betreden, buiten gebruik. Het was mij niet duidelijk of dat voor de harddravers dan wel de trektellers was bedoeld. Feit is dat we dit seizoen geen paardenactiviteiten meer hebben gehad. De renbaan is geen renbaan meer en zal vermoedelijk worden omgezet in weiland. Of daarmee ook een eind komt aan deze plek als telpost is ongewis. Eind augustus gaat er zeker weer geteld worden, hopelijk met jullie inspirerende aanwezigheid. W'll meet again!

Anton Schortinghuis

Dr. H.Th.s'Jacoblaan 55

3571 BL Utrecht

Tel: 030-2713307 email: veranton@hetnet.nl